

Hakken in het zand

Hij werd in 2010 wél wereldkampioen in Zuid-Afrika. Maar voor Jan Dirk de Wit (1981) geen huldiging op het Museumplein. De wereldkampioen touwtrekken werd uitgenodigd op het gemeentehuis in Hazerswoude. “Ook heel leuk.” De agrariër zat als kleine jongen wel bij een voetbalvereniging, maar dat vond hij maar niets. Op zaterdag wilde hij thuis zijn. Op de boerderij.

Oké, hij is gespierd. Heeft armen als kabels en ziet er afgetraind uit, maar een bodybuilder is hij niet. Jan Dirk springt atletisch van de shovel om zich vervolgens met een stevige handdruk – hoe kan het ook anders – voor te stellen. “Even mijn overall uitdoen. Ga maar vast naar binnen, ik kom zo”, verontschuldigt hij zich. De zwaluwen gieren over het boerenerf aan de Burmadeweg, niet ver van het buurtschap Weipoort. Jan Dirk

werkt met zijn ouders op een boerderij uit 1986, voortgekomen uit een ruilverkavelingsproject. Hij heeft een maatschap met zijn vader. Zelf woont hij niet meer op de boerderij maar in een ‘gewoon rijtjeshuis’ in Hazerswoude-Dorp. Hij wilde iets voor zichzelf. Niet dat hij er veel te vinden is.

Jan Dirk: “Eigenlijk slaap ik er alleen. En soms dat niet eens. Vannacht onweerde het zo verschrikkelijk,

PASPOORT

Naam JAN DIRK DE WIT

Woonplaats HAZERSWOUDE-DORP

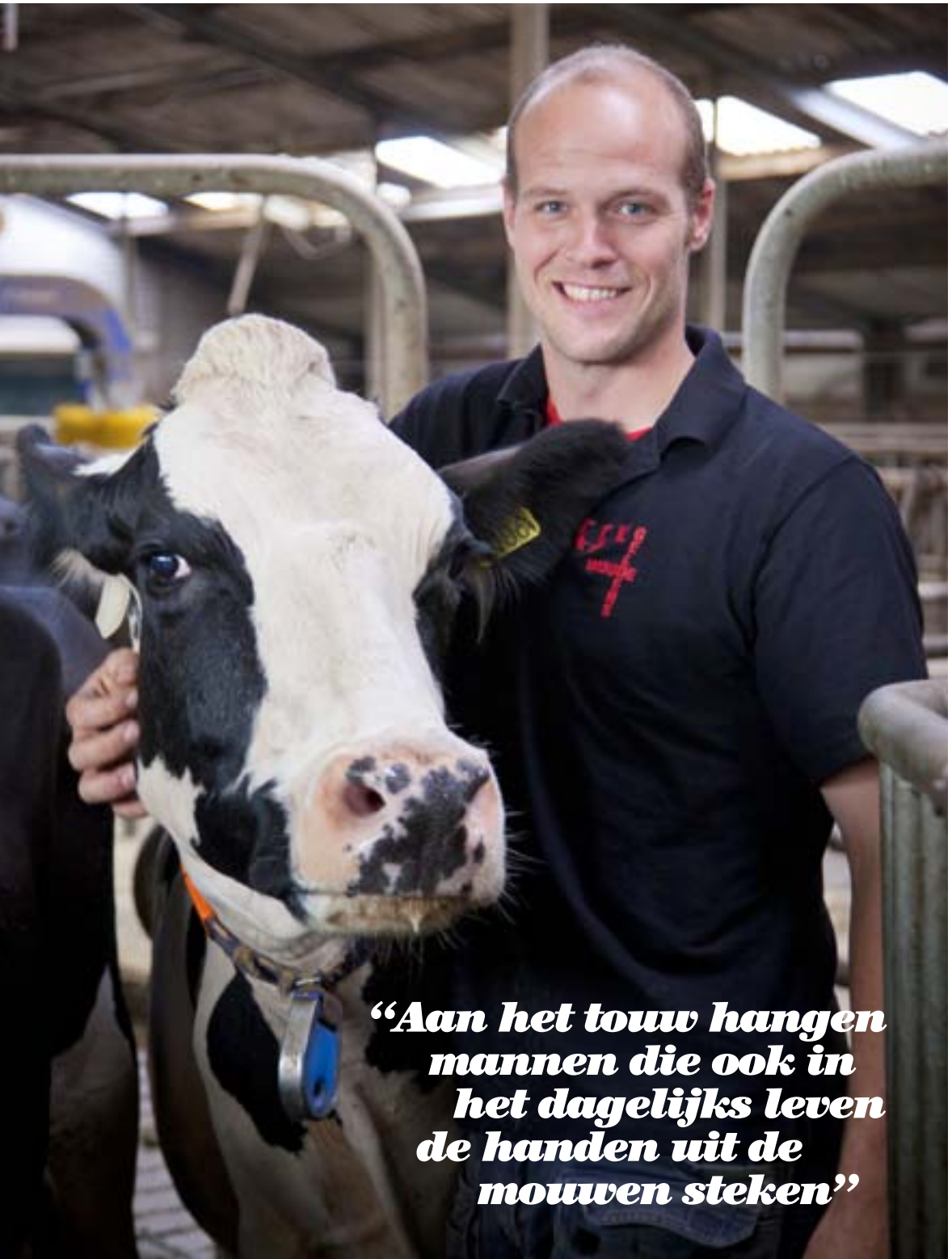
Beroep BOER

dan lig ik niet lekker. Een keer hebben we blikseminslag in de schoorsteen gehad. Alle elektra was naar de knoppen. Een andere keer werden vier koeien getroffen door de bliksem. Alle vier dood.”

Krachten verdelen

Genoeg over het weer. Jan Dirk brandt los over zijn passie naast het boerenleven: touwtrekken. Touwtrekken is volgens Jan Dirk een typisch agrarisch iets. “Aan het touw hangen mannen die ook in het dagelijks leven de handen uit de mouwen steken. Types die voor zichzelf werken of veel uren maken bij hun baas. Niet van die gasten die thuis op de bank hangen.” Zo ook bij touwtrekkersvereniging Gelderswoude waar Jan Dirk een kleine tien jaar lid van is.

Daar sta je dan: acht tegenover acht. Met een vier centimeter dik touw waarop enorme krachten worden uitgeoefend. Een partij kan in tien seconden voorbij zijn, maar Jan Dirk heeft ook een partij van twintig minuten meegemaakt. “De scheidsrechter heeft de wedstrijd toen beëindigd in een ‘onbeslist’.” De krachtpatser uit Hazerwoude staat aan het touw altijd op plek één, twee of drie. Dichtbij de tegenstander dus. “Liever sta ik niet helemaal vooraan. Ik ben nogal een prater en geef aanwijzingen aan mijn ploegmaten. Bijvoorbeeld om over te schakelen naar een aanval. Het is natuurlijk beter dat de tegenstander niet ziet of hoort wat ik te melden heb. Ik coach veel. Vooral als er nieuwe gasten tussen zitten. Op een toernooi moet je je krachten goed weten te verdelen, anders staan je armen na twee wedstrijden stijf van de kramp. Nieuwe gasten hebben nogal eens de neiging om, als het spannend wordt, in het touw te gaan knijpen in plaats van het touw gewoon vast te houden. Verspilde energie. De

***“Aan het touw hangen
mannen die ook in
het dagelijks leven
de handen uit de
mouwen steken”***

spieren in je onderarmen trek je daarmee helemaal in de vernieling. Met vloeibaar tijgerbalsem krijg je de boel wel weer los, maar toch. Het duurt echt twee jaar voordat je een goede touwtrekker bent.”

Gouden plakken

Twee keer in de week trainen de touwtrekkers van Gelderswoude op een veldje naast hun schuur. “Tactiek en techniek kun je alleen oefenen door aan dat touw te hangen. En het is natuurlijk gewoon gezellig. Nee, teveel bier drinken we niet na afloop. De meesten moeten met de auto naar huis.” Wel moet Jan Dirk (nu 91 kilo) af en toe op bierdieet om op gewicht te blijven. Zoals vorig jaar op het WK in Zuid-Afrika. “Toen woog ik 94 kilo. Dat heb ik teruggebracht naar 85,9 kilo. Dat moest om in de gewichtsklasse tot 700 kilo uit te kunnen komen. Een paar weken lang geen bier gedronken. Niet dat ik een grootverbruiker ben, maar bier zet gewoon aan, dat is algemeen bekend.

TOUWTREKKEN

Touwtrekken is oud. Heel oud. Reliëfvoorstellingen in Egyptische graftombes uit 2500 v. Christus tonen aan dat men toen al aan touwtrekken deed. In Aziatische landen hadden de touwtrekwedstrijden een rituele betekenis. Bijvoorbeeld om een goede oogst te voorspellen. In West-Europa start de geschiedenis van het touwtrekken rond het jaar 1000, met heldhaftige Scandinavische en Germaanse kampioenen. Touwtrekken was van 1900 tot 1920 een Olympische sport.

In Zuid-Afrika deed ik mee met een sterk team uit Veenendaal, de Veense Boys. Daarvoor zet je wel eventjes alles op zij.”

De boerenzoon kwam thuis met twee gouden plakken. Eén voor clubteams en één voor landenteams. In de finale voor clubsteams trof Jan Dirk een andere Nederlandse tegenstander, uit Eibergen. “Verrassend, want we verwachtten een team uit Zuid-Afrika in de finale. Ze hebben daar zelfs een school voor touwtrekkers. In de finale voor landenteams kwamen we uit tegen Zwitserland. Een heel sterk touwtrekkersland, maar ook zij haalden het niet. In het team van de Veense Boys zitten veel mannen met explosieve kracht. De harde ondergrond in Zuid-Afrika was daardoor in ons voordeel. Bij een zachte ondergrond komt het meer aan op duurkracht, want je kunt je beter schrapzetten. Eigenlijk ben ik zelf meer iemand van de lange adem, zeg maar wedstrijden van vijf minuten. Dan kom ik het best tot mijn recht.”

Gekkenhuis

Terug in Nederland was het een prettig gekkenhuis. Een huldiging op het gemeentehuis van Veenendaal en speciaal voor Jan Dirk ook eentje in Hazerswoude. “Heel bijzonder als alleen voor jou zo’n honderd mensen komen opdagen. Een beetje bekend werd ik wel. In het vliegtuig sprak iemand mij al aan; die had mij op TV-West gezien. En onlangs klopte RTL bij me aan voor het tv-programma ‘De Boerenbruiloft’, hun variant op ‘Boer Zoekt Vrouw’. Maar omdat ik niet op het erf van de boerderij woon, waren ze niet geïnteresseerd. Ik ben inderdaad vrijgezel. Maar of ik mee had gedaan? Ik weet het niet. Ik ken Annemarie, de boerin die in de laatste serie van Boer Zoekt Vrouw meedeed. Zij heeft er spijt van dat ze er ooit is ingestapt. Je hele leven en alles wat je zegt of doet wordt zo ontegenlijk uitvergroot. Aan de andere kant: tegen een leuke boerin zeg ik geen nee.”

Mooiste wat er is

Jan Dirk haast zich er bij te zeggen dat – als hij een vrouw vindt – zij niet per se op het boerenbedrijf hoeft mee te draaien. Maar dat hij boer blijft, daar valt niet over te toornen. “Als je hier opgroeit weet je niet beter dan dat je boer wil worden. Alles is mooi. Het maaien, strontrijden of het bezig zijn met de beesten. Het maakt niet uit. De kracht zit ‘m in de afwisseling. Ik geniet er iedere dag van. Ook van het struinen door de polder. Of dat niet eenzaam is? Welnee, ik hoef niet zoveel drukte om me heen. En los daarvan, hier vlakbij loopt een fietspad naar de Rijndijk. Toeristen genoeg. En bij het natuurgebied De Wilck zit het barstensvol met vogelaars met van die enorme lenzen. Ik weet niet wat ik van ze moet denken. Je voelt je wel eens bekeken, zeker als ik aan het maaien ben. Dan krijg je soms opmerkingen naar je hoofd, maar ik dien ze dan wel van repleik: ‘Als jullie nou zeggen waar die nesten zitten, maai ik er wel om heen’. Maar dat doen ze niet. Het is wel eens vermoeiend hoor, dat agrariërs overal de schuld van krijgen als het gaat om dierenwelzijn en voedselveiligheid.

DE WILCK

Het gebied De Wilck is 116 ha groot en bestaat uit vochtige en natte graslanden. De Wilck maakt deel uit van het Hollands-Utrechtse veengebied en ligt in de gemeente Rijnwoude. Deze veengebieden zijn vanaf de 10^e eeuw in gebruik genomen en vanaf de dertiende eeuw is sprake van een systeem van polders en boezems waarop het water wordt ‘uitgeslagen’. Het gebied is een foerageergebied en rustplaats voor de kleine zwanen. Daarnaast is De Wilck populair bij smienten.

Terwijl het uiteindelijk de consument zelf is die bepaalt wat ie op zijn bord wil. Die maakt in de winkel de keuze voor melk van koeien die wel of niet buiten hebben gelopen of vlees dat wel of niet biologisch is.” Maar Jan Dirk zeurt niet. “Integendeel. Het boerenvak is het mooiste wat er is, met in de zomer iedere week een stal- of schuurfeest. Je hoort mij niet klagen.” 🐮